

ДА ЛИ ИЗ ДУБИНА ИСТОРИЈЕ ПРЕД НАМА ПОНОВО ИЗРАЊАЈУ ИСКОНСКЕ СПОНЕ ИЗМЕЂУ ЕВРОПСКОГ И „АЗИЈСКОГ БАЛКАНА“?

Закавказска веза

Повезаност ових простора постоји још од митских времена до, ево, најновије политичке историје. Јасон, вођа аргонаута, некада је из Колхиде под зидине Белог Града на ушћу Саве у Дунав донео златно руно. Данас, неки други, сва је неприлика, настоје да ове просторе симболички и практично увезу ланцем распада држава, грађанских ратова, губљења политичких и економских суверенитета, најзад ланцем протектората и отворене колонизације. Некадашње „танане везе“ претварају се, вољом „светске власти“, у мртви чвор. Чија ће рука донети мач?

Пише: Берислав Благојевић

Посматрајући географску карту Евроазије неко би, истина ријетко ко, могао уочити да удаљени градови као што су Москва и Тбилиси имају везе са Београдом, Приштином или Бања Луком. Веза између Балкана и Закавказја се не огледа само у чињеници да су то ровити геопростори са екстремно наглашеном културном, етничком и религијском хетерогеношћу. Не, повезаност ових простора је много дубља и почиње још од времена када су Јасон и Аргонаути украли Златно руно из Колхиде (данашња Грузија) и у бијегу упловили у Дунав и Саву. Не треба заборавити ни борбе Руса, Грузина, Срба (и других) против заједничких непријатеља – Отоманског царства, а потом и Њемачке. Везе (и прекиди веза) између поменутих градова се настављају и у ери Јосифа Висарионовича, тим више што је Стаљинов родни град Гори удаљен свега 90 километара од Тбилисија.

Након распада СССР-а и СФР Југославије услиједили су конфликти и напетости у Хрватској, Босни и Херцеговини, Абхазији, Аџарији, Чеченији, Косову и Метохији, Јужној Осетији, Дагестану, Нагорно-Карабаху... Сви ови сукоби потврђују горки усуд који повезује ове просторе. И док је повезаност поменутих простора некада била оличена у шаховским биткама Глигорића, Љубојевића, Спаског, Алисе Марић и Маје Чибурданидзе, данас се, нажалост, ова повезаност види у стварним биткама на *Великој шаховској табли*

Збигњева Бжежинског. У том посткомунистичком вакууму који, чини се, траје и данас, повезаност се наставља заједничким настојањем Грузије, Србије и Босне и Херцеговине да докажу не само географску, већ и политичку и културно-цивилизацијску припадност Европи.

Веза између Београда и Тбилисија је постала веома очигледна и у процесу промјене власти. Начин, симболика и „револуционарна” иконографија који су пратили одлазак Милошевића из Србије и Шеварнадзеа из Грузије, те долазак прозападних Ћинђића и Сакашвилија запањујуће су слични. Међутим, ту није крај повезаности ових геопростора. Док „коначно рјешење статуса Косова” полако улази у завршну фазу, може се десити да та фаза неће бити фаза расплета, већ фаза заплета. Јер, што се гласније говори о независности Косова и Метохије, то се јаче чује и пуцање јалових шавова на мини-Пандориним кутијама које се зову Абхазија, Јужна Осетија, Чеченија, Република Српска. Уколико Косово добије независност, званична Москва и (полу)званична Бања Лука могу захтијевати исте принципе за Јужну Осетију, односно Републику Српску. Истина, положај Русије у овом погледу је деликатнији, јер би, уколико се примјењују исти аршини, ово значило могућност губитка Чеченије. Помињање референдума у Републици Српској од стране највиших званичника из Бања Луке представља не само маркетинг пред октобарске изборе, већ можда и коначни излазак српских политичара у БиХ из политичке дефанзиве. Напослијетку, неоспорна је и подршка народа, јер би, према посљедњим истраживањима 83 одсто грађана Српске изашло на референдум, а 75 одсто њих би гласало за издвајање Републике Српске из Босне и Херцеговине.

Можемо, дакле, рећи да смо сви ми Аргонаути XXI вијека који путују у непознато и чији брод љуљају снажни геополитички и етнички таласи. Да ли ће нас ти таласи довести до мирне и стабилне луке остаје да се види, али једно је сигурно: Закавказска веза ће и даље трајати као што траје већ миленијумима. <